

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ТЕРИТОРІАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ВЛАДИ В УКРАЇНІ»

Галузь знань	28 «Публічне управління та адміністрування»	Викладачі
Шифр та назва спеціальності	281 «Публічне управління та адміністрування»	
Назва освітньо-професійної програми	Публічне управління та адміністрування	
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) (освітньо-професійний)	
Статус навчальної дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	обов'язкова	
Форма навчання	заочна	Пархоменко-Куцевіл Оксана Ігорівна доктор наук з державного управління, професор

Загальна інформація про дисципліну

Анотація до дисципліни	<p>Досвід останніх років й процеси децентралізації, що значною мірою почали впливати на формування національного природного, економічного середовища, виразно показали, що розвиток територіальних громад став новою парадигмою, яка поєднала три аспекти існування людини: охорону довкілля, економічний розвиток та соціальну політику. В процесі опанування освітнім компонентом «Територіальна організація влади в Україні» студенти навчаються теоретичних основ законодавства у цій сфері та практичних аспектам формування проєктів в межах населених пунктів (міст, селищ, ОТГ), проведення досліджень та опанують механізми управління територіями.</p>
Мета дисципліни	<p>Сприяння якнайглибшому засвоєнню студентами знань з дисципліни «Територіальна організація влади в Україні», ознайомлення їх з основними поняттями дисципліни, поглиблене вивчення теоретичних засад і практичних механізмів побудови владних структур в Україні</p>
Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	<p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>Здатність працювати в команді.</p> <p>Здатність планувати та управляти часом.</p> <p>Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів.</p> <p>Здатність використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ.</p> <p>Здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій.</p> <p>Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.</p> <p>Здатність готувати проєкти управлінських рішень та їх впроваджувати.</p> <p>Здатність впроваджувати інноваційні технології.</p> <p>Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.</p> <p>Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.</p>

Результати навчання	Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проекти нормативно-правових актів для їх усунення. Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських та загальноорганізаційних структур. Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи.
Обсяг дисципліни	Загальний обсяг дисципліни: 3 кредити ЄКТС (90 годин). В тому числі лекції – 6 годин, практичні заняття – 2 години, тест-залік – 2 година, самостійна робота – 80 годин.
Форма підсумкового контролю	залік
Терміни викладання	Дисципліна викладається у 1-му семестрі

Інформація про консультації

Щодня у листопаді-грудні 2020 січні 2021року з 09.00 до 15.30 в онлайн режимі за винятком неділі

Програма дисципліни

Назви тем (модулів)		Зміст тем
1	Поняття «територіальна організація влади» як об'єкт наукового дослідження	<ol style="list-style-type: none"> 1. Основні етапи розвитку суспільно-політичної думки з досліджуваної проблеми. 2. Особливості української адміністративно-територіальної думки XVIII – XX ст. 3. Сучасна українська адміністративно-територіальна думка. 4. Огляд літератури та стан наукової розробки теми дослідження. 5. Стан проблеми та вибір напрямів дослідження.
2	Теоретико-методологічні засади дослідження сутності й особливостей територіальної організації влади	<ol style="list-style-type: none"> 1. Обґрунтування методології та методики дослідження адміністративно-територіальної трансформації. 2. Проблеми адекватного понятійно-термінологічного апарату територіальної організації влади. 3. Територіальна організація як основа формування системи публічної адміністрації. 4. Характеристика рівнів адміністративно-територіального устрою. 5. Класифікація принципів територіальної організації влади. 6. Концептуалізація поняття «трансформація територіальної організації влади».

3	Державна територія та її структура. Територіальний поділ України	<ol style="list-style-type: none"> 1. Територія держави, її конституційне та міжнародно-правове регулювання. 2. Структура державної території. Міжнародна територія. Територія зі змішаним правовим режимом. 3. Поняття та режим державного кордону. 4. Взаємовідносини України з іншими державами в територіальних питаннях. 5. Процес формування державної території України. 6. Поняття територіального поділу. 7. Основні елементи адміністративно-територіального поділу України. Політико-територіальний поділ України. 8. Спеціалізовані територіальні одиниці.
4	Територіальний устрій України	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та форми територіального устрою. 2. Конституційно-правові засади територіального устрою України. 3. Основні характеристики статусу територіальних одиниць. 4. Територіальний устрій України. 5. Унітарна держава та її основні ознаки. 6. Централізований та децентралізований територіальний устрій держави.
5	Територіальний процес в Україні. Проблеми реформування територіальних основ публічної влади в Україні	<ol style="list-style-type: none"> 1. Порядок вирішення питань територіального поділу України. 2. Порядок вирішення питань адміністративно-територіального устрою. 3. Порядок вирішення питань державної території та кордонів України. 4. Основні недоліки територіального поділу та устрою України. 5. Концепції реформування територіального поділу та устрою та їх SWOT-аналіз. 6. Механізми та технології проведення територіальної реформи. 7. Досвід постсоціалістичних і пострадянських країн щодо реформування територіального поділу та устрою.
6	Правові засади здійснення місцевого самоврядування	<ol style="list-style-type: none"> 1. Участь населення у формуванні органів місцевого самоврядування. 2. Норми, в яких закріплені правові гарантії місцевого самоврядування. 3. Форми прямої демократії. Право на проведення місцевих референдумів. 4. Інститути локальної демократії в системі місцевого самоврядування в Україні. 5. Територіальне громадське самоврядування. 6. Нормативно-правове забезпечення функціонування інституту місцевого самоврядування в Україні.
7	Матеріальна та фінансова основи місцевого самоврядування	<ol style="list-style-type: none"> 1. Роль комунальних підприємств, установ та організацій в соціально-економічному розвитку населених пунктів. 2. Комунальна (муніципальна) власність та її складові. 3. Особливості управління фінансово-економічними ресурсами міст. 4. Сутність і роль місцевих (муніципальних) фінансів в економічному і соціальному розвитку населених пунктів. <p>Функції місцевих фінансів.</p>

		<ol style="list-style-type: none"> Особливості формування доходів та видатків місцевих (муніципальних) бюджетів. Сутність та види міжбюджетних відносин. Міжбюджетні трансферти. Касове виконання місцевих бюджетів.
8	Особливості управління містом	<ol style="list-style-type: none"> Місто — складна соціально-економічна система. Нормативно-правове забезпечення управління та розвитку міста. Європейська Хартія міст. Особливості здійснення місцевого самоврядування в м. Києві. Управління власністю та розвиток міського господарства. Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері управління комунальною власністю. Форми та методи управління комунальною власністю. Стратегія соціально-економічного розвитку міст. Зарубіжний досвід організації міського самоврядування.
9	Зарубіжний досвід у сфері територіальної організації влади та формування регіональної політики	<ol style="list-style-type: none"> Моделі місцевого управління в зарубіжних країнах. Особливості територіальної організації влади та регіональної політики в зарубіжних країнах. Організація регіонального управління в США. Регіональне управління у Франції. Регіональне управління у Великій Британії. Особливості організації регіонального управління в Німеччині. Система регіонального управління в Італії. Регіональне управління в Іспанії. Регіональна організація влади в Польщі. Особливості регіональної політики та регіонального управління в країнах СНД.
10	Організація виконавчої влади в Україні. Публічна служба в Україні: організація та функціонування	<ol style="list-style-type: none"> Система органів виконавчої влади. Кабінет Міністрів України в системі органів виконавчої влади. Центральні органи виконавчої влади в системі органів державного управління. Територіальні органи Центральних органів виконавчої влади, урядові органи державного управління. Місцеві державні адміністрації. Службова та посадова особи. Особливості служби в органах місцевого самоврядування. Правовий статус посадової особи місцевого самоврядування. Правовий статус державного службовця. Класифікація посад та рангів у державній службі. Типи посад в органах державного управління. Порядок проходження державної служби.

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Опрацювання лекційного матеріалу	30 год.
Практичне заняття 1 « Поняття «територіальна організація влади» як об'єкт наукового дослідження »	13 год.
Практичне заняття 2 « Теоретико-методологічні засади дослідження сутності й особливостей територіальної організації влади »	13 год.
Практичне заняття 3: «Державна територія та її структура. Територіальний поділ України»	13 год.
Підготовка та захист індивідуальної роботи	8 год.
Підготовка до іспиту/іспиту у форматі тесту/заліку	2 год.
Іспит/ іспит у форматі тесту/залік	1 год.

Список орієнтовних напрямків тем індивідуальної роботи

- 1 Принципи місцевого самоврядування
- 2 Основні ознаки місцевого самоврядування: проблеми визначення
- 3 Основи законодавства у сфері місцевого самоврядування
- 4 Співвідношення Конституції України, Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та Європейської Хартії місцевого самоврядування
- 5 Європейська Хартія місцевого самоврядування: проблеми імплементації
- 6 Конституційно-правове забезпечення місцевого самоврядування в Україні: ретроспектива процесу
- 7 Територіальна громада як носій права на місцеве самоврядування *(на конкретних прикладах)*
- 8 Форми прямої (безпосередньої) демократії *(на конкретних прикладах)*
- 9 Статuti територіальних громад *(на конкретних прикладах)*
- 10 Органи самоорганізації населення *(на конкретних прикладах)*
- 11 Представницькі органи місцевого самоврядування: структура, функції та повноваження *(на конкретних прикладах)*
- 12 Виконавчі органи місцевого самоврядування: структура, функції та повноваження *(на конкретних прикладах)*
- 13 Посадові особи місцевого самоврядування: функції та повноваження *(на конкретних прикладах)*
- 14 Вибірні особи місцевого самоврядування: функції та повноваження *(на конкретних прикладах)*
- 15 Організаційно-правова основа діяльності місцевих рад *(на конкретних прикладах)*
- 16 Особливості здійснення місцевого самоврядування в містах Києві та Севастополі
- 17 Асоціації органів місцевого самоврядування *(на конкретних прикладах)*
- 18 Формування органів місцевого самоврядування *(на конкретних прикладах)*
- 19 Принципи організації місцевих виборів *(на конкретних прикладах)*
- 20 Вибори посадових осіб місцевого самоврядування *(на конкретних прикладах)*
- 21 Порядок формування місцевих рад *(на конкретних прикладах)*
- 22 Порядок формування районної, обласної ради *(на конкретних прикладах)*
- 23 Проблеми формування виконавчих органів місцевого самоврядування *(на конкретних прикладах)*
- 24 Структура органів місцевого самоврядування *(на конкретних прикладах)*
- 25 Організація діяльності органів та посадових осіб місцевого самоврядування *(на конкретних прикладах)*
- 26 Тимчасова президія місцевої ради
- 27 Постійні комісії місцевої ради *(на конкретних прикладах)*
- 28 Тимчасові контрольні комісії місцевої ради *(на конкретних прикладах)*
- 29 Президія (колегія) місцевої ради *(на конкретних прикладах)*
- 30 Виконавчий апарат місцевої ради *(на конкретних прикладах)*
- 31 Регламент місцевої ради *(на конкретних прикладах)*
- 32 Сесії ради: порядок скликання та організація роботи *(на конкретних прикладах)*
- 33 Аналіз структури місцевої ради *(на конкретних прикладах)*
- 34 Аналіз структури виконавчого органу місцевої ради *(на конкретних прикладах)*
- 35 Система делегування повноважень *(на конкретних прикладах)*
- 36 Сучасний стан місцевого самоврядування в Україні
- 37 Державна політика у сфері місцевого самоврядування
- 38 Характеристика сучасного етапу державної політики у сфері місцевого самоврядування
- 39 Концепція реформи місцевого самоврядування
- 40 Перспективи реформування місцевого самоврядування

41	Європейська стратегія щодо інновацій та доброго врядування на місцевому рівні <i>(на конкретних прикладах)</i>
42	Територіальна організація публічної влади як основа розвитку місцевого самоврядування
43	Правове, інституційне, інформаційне, кадрове, фінансове забезпечення реалізації державної регіональної політики як контекст розвитку місцевого самоврядування
44	Сучасний стан реалізації гарантій місцевого самоврядування
45	Відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування <i>(на конкретних прикладах)</i>
46	Організаційні засади реалізації гарантій місцевого самоврядування <i>(на конкретних прикладах)</i>
47	Прикладні аспекти забезпечення відповідальності органів та посадових осіб місцевого самоврядування
48	Вплив процесів глобалізації та регіоналізації на регіональний розвиток в Україні
49	Співвідношення централізації та децентралізації в управлінні регіональним розвитком <i>(на конкретних прикладах)</i>
50	Трансформація співвідношення централізації та децентралізації <i>(на конкретних прикладах)</i>
51	Дослідження процесу децентралізації у державному управлінні регіональним розвитком
52	Зміст централізації та децентралізації в управлінні регіональним розвитком <i>(на конкретних прикладах)</i>
53	Тенденції децентралізації у країнах Євросоюзу, США та Канаді
54	Порівняльний аналіз базових теорій регіонального управління: доцільність їх реалізації в Україні
55	Характеристика обраних регіонів України за типами
56	Технології управління регіональним розвитком в сучасних умовах
57	Теорії регіональної політики
58	Види державної регіональної політики
59	Нормативно-правові засади формування та реалізації регіональної політики в Україні
60	Світовий досвід правового регулювання розвитку регіонів
61	Формування та забезпечення державної регіональної політики
62	Засоби забезпечення державної регіональної політики
63	Підходи до формування та реалізації державної регіональної політики
64	Адміністративно-територіальний устрій України: сучасний стан та перспективи
65	Поняття та суть адміністративно-територіальної одиниці: складові елементи та їх взаємодія <i>(на конкретних прикладах)</i>
66	Моделі територіальної організації влади: сучасний стан та підходи до реформування
67	Шляхи та підходи до вдосконалення адміністративно-територіального устрою України на сучасному етапі
68	Підходи до реформування адміністративно-територіального устрою в Україні: ретроспективний аналіз
69	Реформи адміністративно-територіального устрою в окремих зарубіжних країнах
70	Аналіз пріоритетів розвитку окремих регіонів за визначеними критеріями
71	Пріоритети розвитку окремих адміністративно-територіальних одиниць України
72	Критерії визначення та оцінювання пріоритетів розвитку регіонів
73	Наднаціональна регіональна політика ЄС. Пріоритети та завдання регіональної політики ЄС
74	Формування та реалізація державної регіональної політики в зарубіжних країнах
75	Аналіз правових засад формування та реалізації державної регіональної політики в країнах ЄС, США та Канаді
76	Порівняльний аналіз державних регіональних політик в Україні та зарубіжних країнах
77	Досвід розвитку економічно проблемних територій у Євросоюзі та США: можливості застосування в Україні
78	Проблеми та перспективи розвитку транскордонного співробітництва в Україні
79	Визначення проблем розвитку єврорегіонів в Україні та шляхів їх вирішення
80	Транскордонне співробітництво в зарубіжних країнах
81	Моніторинг та оцінювання державної регіональної політики
82	Аналіз державної регіональної політики
83	Моніторинг та оцінювання державної стратегії регіонального розвитку

84	Програми моніторингу та оцінювання державної регіональної політики
85	Формування підходів до моніторингу та оцінювання державної регіональної політики
86	Програми моніторингу та оцінювання окремих територій
87	Досвід країн Західної і Центральної Європи у регулюванні регіонального розвитку: інституційний аспект
88	Досвід республік СНД з питань інституційного забезпечення регіонального розвитку
89	Взаємовідносини центральних та місцевих органів виконавчої влади з органами місцевого самоврядування в забезпеченні впровадження ефективної регіональної політики: інституційний аспект
90	Інституційне забезпечення державної регіональної політики
91	Партнерські відносини між державним, приватним та громадським секторами в процесі формування та реалізації регіональної політики
92	Шляхи вдосконалення інституційного механізму регіонального розвитку
93	Поняття місцевого самоврядування: сучасні вітчизняні і світові підходи
94	Специфіка місцевого самоврядування в контексті публічної влади
95	Концепції місцевого самоврядування. Відображення у чинному законодавстві основних концепцій місцевого самоврядування
96	Аналіз відображення принципів автономії місцевого самоврядування у локальних нормативних актах
97	Розвиток концепцій місцевого самоврядування у працях вітчизняних дослідників
98	Службова та посадова особи.
99	Особливості служби в органах місцевого самоврядування.
100	Правовий статус посадової особи місцевого самоврядування. Правовий статус державного службовця.

Список рекомендованих джерел

Базова література

1. Близнюк А.С. Механізми державного регулювання розвитку рекреаційної сфери в Україні: теорія, методологія, практика. Монографія. К.: Освіта, 2019. 360 с.
2. Бодров В. Г. Державне управління у фінансово-економічній сфері : навч.-метод. матеріали / В. Г. Бодров, Н. І. Балдич, О. М. Сафронова ; уклад. В. М. Гаврилюк. – К. : НАДУ, 2013. – 88 с.
3. Валюх А.М. Формування державної стратегії розвитку природного капіталу України. Рівне, 2018. 438 с.
4. Валецький О. Роль державної культурної політики в реалізації реформ в Україні // Стратегічні пріоритети. 2016. № 3 (40). С. 140, 141.
5. Державне управління в економічній сфері: конспект лекцій. Модуль І / Укладач С.В. Майстро. – Х. : НУЦЗУ, 2016. – 39 с.
6. Дегтяр А. О. Державне управління в економічній сфері: Навч. посіб. / А. О. Дегтяр, М. В. Гончаренко, М. М. Коваленко, С. В. Майстро; за заг. ред. д. держ. упр., проф. А. О. Дегтяра. - Х.: Вид-во Хар РІ НАДУ «Магістр», 2014. - 244 с
7. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні. Підручник. 2017. 360 с.
8. Мамчур Г.В. Теорія та історія державної служби: навч. посібник; М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. К.: Київський університет, 2017. 359 с.
9. Придиус Л.В. Управління якістю державної служби України: монографія. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 280 с.
10. Теорії, технології та особливості реалізації адміністративних реформ у стрижневих країнах світу: монографія / автор. кол.: В.І. Шарий, О.В. Черевко, В.М. Мойсієнко. Черкаси, 2017. 316 с.
11. Утвенко В. В. Теорія та історія місцевого самоврядування: Навч. посіб. / В. В. Утвенко. - К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2015. - 234 с.

Допоміжна література

1. Антонов А.Л. и др. История Харьковского городского самоуправления. 1654-1917. Х.: Регион-информ, 2004. 200 с.
2. Бабаєв В.М. Управління міським господарством: теоретичні та практичні аспекти. Х.: Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2004. 204 с.
3. Кисельов Є. Методологічне обґрунтування регіонального поділу України за геополітичними ознаками. Вісник УАДУ. 2000. № 4. С. 17–22.
4. Корнієнко М. Міське самоврядування. К.: Демос, 1999.
5. Мамонова В.В. Необхідність реформування регіонального управління в Україні. *Актуальні проблеми державного управління: Наук. зб.*, 2001. № 1. С. 44–50.
6. Міське самоврядування в громаді: практ. посіб. для депутатів місц. рад та активістів громад. К.: Інст-т громадянського суспільства, 2004. 288 с.
7. Муніципальний рух: Новий етап розвитку: Мат. VII Всеукр. муніцип. слухань 6-8 вересня 2001 р. / Заг. ред. М. Пухтинського. К.: Логос, 2002. 560 с.
8. Організаційні засади функціонування місцевого самоврядування в Україні / Ю.О. Куц, С.В. Болдирев. Х.: Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2004. 180 с.
9. Регіональна економіка: Навч. посібник. К.: Вища шк., 2005. 203 с.
10. Регіональне управління: Навч. посібник / За наук. та заг. ред. д-ра екон. наук Л.М. Зайцевої. Дніпропетровськ: ДФ УАДУ, 2000. 240 с.
11. Саханенко С.Є. Політичне управління містом в умовах самоврядування. Одеса: ОФ УАДУ, 2001. 380 с.
12. Свирский Б.М. Государственное строительство и местное самоуправление в Украине: Учеб. пособие. Х.: Эспада, 2001.
13. Стеченко Д.М. Управління регіональним розвитком: Навч. посібник. К.: Вища шк., 2000. 223 с.
14. Територіальне управління: проблеми, рішення, перспективи: [Моногр.] / В.В.Корженко, Г.С.Одинцова, Н.М.Мельтюхова та ін.; За заг. ред. проф. В.В.Корженка. Х.: Вид-во ХРІДУ НАДУ «Магістр», 2004. 216 с.
15. Федів І. Львів: досвід адміністративної реформи на рівні місцевого самоврядування. К.: Вид-во УАДУ, 2001. 402 с.
16. Якісні управлінські послуги – головна умова підвищення довіри населення до органів влади / Ю. Куц, С.В. Краснощорова. Х.: Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2006. 192 с.
17. Batley R., Stoker G. Local Government in Europe. Trends and Developments. UK, 1999.
18. Філософія політики: Хрестоматія: У 4 т. / Авт.-упоряд.: В. П. Андрущенко та ін. К.: Знання України, 2000. Т. 1. 364 с.

Загальна схема оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою		Нарахування балів	Бали нараховуються таким чином: <i>Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою і становить: за поточну успішність (виконання практичних занять та контрольних робіт) – до 40 балів, за результати іспиту/заліку – до 60 балів.</i>
		для іспиту	для заліку		
91-100	A	Відмінно	зараховано		
81-90	B	Добре			
71-80	C				
61-70	D	Задовільно			
51-60	E				
31-50	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання		
0-30	F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни		

Оцінювання за складовими дисципліни

Відвідування лекцій (за кожну лекцію)	5 балів	політика опанування дисципліни	
Практичне заняття 1 «Поняття «територіальна організація влади» як об'єкт наукового дослідження»	5 балів	Відвідування (участь в дистанційному режимі при он-лайн викладанні лекцій)	Кожне заняття
Практичне заняття 2 «Теоретико-методологічні засади дослідження сутності й особливостей територіальної організації влади»	5 балів		
Практичне заняття 3: «Державна територія та її структура. Територіальний поділ України»	5 балів	Дотримання принципів академічної доброчесності	Повне дотримання умов академічної доброчесності
Підготовка реферату	10 балів		
Підготовка та захист самостійної домашньої роботи	30 балів	Умови зарахування пропущених занять (в т.ч. пропущених онлайн-лекцій)	Написання рефератів
Іспит/ іспит у форматі тесту/залік	60 балів		
усього	100		